

Deelnemers die in een pensioenregeling een (beleggings-)kapitaal hebben, dienen dit kapitaal op de pensioendatum om te zetten in een levenslange vaste pensioenuitkering. De hoogte van de pensioenuitkering wordt in hoge mate bepaald door de hoogte van de rente. De aanhoudend lage rente leidt ertoe dat deelnemers op de pensioendatum van hun kapitaal slechts een zeer bescheiden uitkering kunnen aankopen. Dit wordt als bezwaarlijk ervaren.

In het voorliggende ontwerp van wet wordt in enige mate tegemoet gekomen aan dit bezwaar door toe te staan dat de deelnemer (kort samengevat) doorgaat met de belegging van het pensioenkapitaal op de pensioendatum. De kans is hiermee aanwezig dat er een hoger rendement wordt behaald en de pensioenuitkering op termijn hoger is. Keerzijde van deze optie is dat de pensioengerechtigde tevens het risico loopt dat de rendementen lager uitvallen en de pensioenuitkering op termijn derhalve lager wordt. Niettemin sluit de geboden mogelijkheid om door te gaan met beleggen beter aan bij de notie dat de beleggingshorizon van een pensioen gerechtigde niet gelijk is aan nul jaar. In die zin ben ik voorstander van het introduceren van de geboden mogelijkheid.

Dat laat echter onverlet dat de mogelijkheid tot het doorgaan met beleggen (en het voor lief nemen van een variabele uitkering) slechts een beperkte oplossing is die bovendien stevige communicatie- en inspanningen vergt. Aankomend pensioengerechtigden zullen zich immers terdege bewust moeten zijn van de pro's en contra's van het doorgaan met beleggen.

Naar mijn opinie zijn er meer oplossingen voor het probleem waarmee deelnemers aan een premie- of kapitaalovereenkomst op de pensioendatum worden geconfronteerd. Ik denk hierbij specifiek aan de mogelijkheid het (beleggings-)kapitaal geheel of ten dele af te kopen. In Nederland is het in beginsel verboden pensioenkapitaal af te kopen. Niettemin zijn er mijns inziens goede argumenten om in specifieke situaties een dergelijke afkoop wel toe te staan.

Ik overweeg hierbij het volgende. De vraag of een pensioeninkomen voor betrokkene adequaat is, wordt voor een groot deel bepaald door de te verwachten lasten c.q. uitgaven na pensionering. Met andere woorden: indien de te verwachten lasten c.q. uitgaven na pensionering lager worden, kan het gewenste pensioeninkomen ook lager zijn. Op dit moment geldt voor een groot aantal pensioengerechtigden dat de woonlasten een groot deel vormen van de lasten na pensionering. Indien het (beleggings-)kapitaal op de pensioendatum zou kunnen worden aangewend om de woonlasten na pensionering te verlagen, impliceert dit dat het pensioeninkomen in beginsel ook lager zou kunnen zijn. Ik zou er derhalve voor willen pleiten om aan het wetsvoorstel de mogelijkheid toe te voegen afkoop toe te staan in die gevallen dat het (beleggings-)kapitaal (uiteeraard nadat hierover – al dan niet tegen een bijzonder tarief – belasting is betaald) zodanig wordt aangewend dat de woonlasten na pensionering afnemen. Bijvoorbeeld door de aflossing van een hypothecaire schuld of de aankoop van een woning (of woon/zorgarrangement). Ik meen dat een dergelijke mogelijkheid een adequate oplossing is voor het probleem waarmee deelnemers aan een premie- of kapitaalovereenkomst zich op de pensioendatum zien geconfronteerd. Voordeel is bovendien dat de introductie van deze mogelijkheid geen vergroting van het risico met zich brengt en deelnemers niet worden geconfronteerd met schommelingen in de pensioenuitkering.